

Sejmiki krajoznawcze organizowane przed IV kongresem krajoznawstwa polskiego

Przygotowania do IV Kongresu Krajoznawstwa Polskiego objęły wiele działań. Jednym z nich było przeprowadzenie pod auspicjami Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK tzw. sejmików przedkongresowych, podobnie jak działo się to przed III Kongresem Krajoznawczym w Płocku. Sejmiki te omówiły wybrane zagadnienia pracy krajoznawczej i oceniły stan krajoznawstwa w poszczególnych środowiskach turystycznych, stworzyły ponadto możliwość przeanalizowania większej ilości spraw dotyczących środowiska krajoznawczego, których dogłębne przedyskutowanie na Kongresie ze względu na bogactwo tematyki krajoznawczej nie byłoby możliwe.

Nazwa „sejmiki przedkongresowe” jest umowna, gdyż obejmuje ona spotkania różnej formy i różnego typu. Z reguły miały jednak one charakter popularnonaukowych seminariów. Ich organizatorami były jednostki Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, przy udziale placówek muzealnych, towarzystw regionalnych, konserwatorów przyrody i zabytków.

Sejmikom towarzyszyły wystawy, projekcje przeźrocy, czasami także wycieczki związane tematycznie z problematyką danego sejmiku, które pozwalały na połączenie treści teoretycznych z praktyką.

1. KRAJOZNAWSTWO I TURYSTYKA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Sejmik zorganizowany w Policach w dniach 2-3 maja 1987 r. przez Radę d/s Turystyki Osób Niepełnosprawnych i Radę Programową d/s Młodzieży Szkolnej Zarządu Głównego PTTK. Uczestnikami byli działacze Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem, Towa

rystwa Przyjaciół Dzieci, Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej, Polskiego Związku Głuchych, Polskiego Związku Niewidomych, pracownicy Uniwersytetu Warszawskiego — łącznie 39 osób.

Wygłoszono następujące referaty:

— Tadeusz Łobożewicz — „Aktualny stan wiedzy o turystyce ludzi niepełnosprawnych”.

— Jan Rybicki — „Krajoznawstwo i turystyka jako forma integracji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ze społeczeństwem”.

— Edward Jędruch — „Rola krajoznawstwa i turystyki w procesie rewalidacji dzieci kalekich”.

— Józef Patkiewicz — „Bariery aktywności sportowo-turystycznej młodzieży niepełnosprawnej”.

— Krzysztof Joniewicz — „Działalność turystyczno-krajoznawcza w środowisku młodzieży ze schorzeniami układu oddechowego”.

— Barbara Tomaszewska — „Pedagogiczne aspekty uczestnictwa dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w krajoznawstwie turystycznym”.

— Józef Horowitz — „Turystyka i krajoznawstwo w środowisku osób niesłyszących”.

Referaty i dyskusja wzbogacone zostały programem poznawczym. Uczestnicy zwiedzili Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Kalekich w Policach, wystawę obrazującą dorobek SKKT z tego Ośrodka oraz oglądali program artystyczny w wykonaniu dzieci z Ośrodka.

2. ŹRÓDŁA INFORMACYJNE W KRAJOZNAWSTWIE

Sejmik zorganizowany w Świnoujściu w dniach 8–10 maja 1987 r. przez Komisję Krajoznawczą zarządu Wojewódzkiego PTTK w Szczecinie. Udział wzięły 134 osoby z 27 województw. Reprezentowane były również oficyny wydawnicze, Klub Literatury Krajoznawczo-Turystycznej Stowarzyszenia Autorów Polskich, pracownicy naukowci.

Wygłoszono następujące referaty:

— Wojciech Lipniacki — „Źródła informacyjne w krajoznawstwie”.

— Włodzimierz Łęcki — „Stan obecny i potrzeby literatury krajoznawczej”.

— Henryk Lesiński — „Źródła historyczne i ich wykorzystanie przez krajoznawcę”.

— Wanda Skowron — „Krajoznawca a biblioteka i książka”.

— Tadeusz Rycerski — „Czasopismo jako źródło informacyjne dla krajoznawcy”.

— Jerzy M. Kosacki — „Mapa źródłem informacji krajoznawczej”.

— Jerzy Szukalski — „Rozpoznanie obiektów krajoznawczych w terenie”.

— Kazimierz Denek — „Wzór efektywnego nauczyciela kraju ojczystego”.

— Lucjan Turowski — „Psychologiczne, socjologiczne i andragogiczne aspekty poznania turystycznego”.

Gospodarze — krajoznawcy szczecińscy i działacze Oddziału PTTK Marynarki Wojennej przygotowali bardzo bogaty i atrakcyjny program przybliżający zagadnienia krajoznawstwa morskiego.

3. FORMY I METODY PRACY KRAJOZNAWCZEJ

Sejmik zorganizowany w Piotrkowie Trybunalskim w dniach 26–28 września 1987 r. przez Zarząd Wojewódzki PTTK. Uczestniczyło 160 osób: działacze PTTK, nauczyciele akademicy i szkolni, przedstawiciele władz administracyjnych i oświatowych.

Wygłoszono następujące referaty:

— Waldemar Doniec — „Fotografia Krajoznawcza i jej wystawy jako forma dokumentowania działalności krajoznawczej”.

— Ryszard Harajda — „Formy i metody pracy krajoznawczej a ich skuteczność wobec współczesnego człowieka”.

— Jerzy Kiede — „Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy jako metoda i forma wychowania krajoznawczego młodzieży”.

— Wiesława Turecka — „Rajdy, zloty, złazy, jako metoda bezpośredniego poznania kraju”.

— Lech Tota — „Odznaki turystyczno-krajoznawcze jako metoda oddziaływania krajoznawczego”.

— Janusz Marszałkowski — „Działalność wydawnicza regionalnej pracowni krajoznawczej”.

Dyskusja nad formami i metodami była wzbogacona działaniami praktycznymi — uczestnicy wzięli udział w krajoznawczych wycieczkach, projekcji filmów krajoznawczych i prezentacji przeźroczy, kiermaszu wydawnictw i pamiątek rajdowych, obejrzeni wystawę fotografii krajoznawczej. Odbył się również zlot turystyczny młodzieży.

4. REGIONALIZM NA PRZYKŁADZIE DOKONAŃ MACIERZY ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

Organizatorami sejmiku, który odbył się w Cieszynie w terminie 14–15 XI 1987 byli: Komisja Krajoznawcza ZW PTTK w Bielsku-Białej, Oddział PTTK „Beskid Śląski” w Cieszynie, Towarzystwo Miłośników Regionu „Macierz Ziemi Cieszyńskiej”. W obradach udział wzięło 84 osoby — działacze PTTK, przedstawiciele władz politycznych, państwowych i administracyjnych województwa, redaktorzy wydawnictw turystyczno-krajoznawczych i prasy regionalnej, przedstawiciele placówek kulturalno-oświatowych.

Wygłoszono następujące referaty:

— Edmund Rosner — „Śląsk na tle tendencji regionalnych w Polsce i Europie”.

— Leon Miękina — „Geneza i dokonania Macierzy Ziemi Cieszyńskiej”.

— Krzysztof R. Mazurski — „Regionalizm w PTTK”.

— Stefan Szalkowski — „Czego oczekujemy od towarzystw regionalnych”.

— Magdalena Meres — „Charakterystyka towarzystw regionalnych województwa bielskiego.”

Sejmikowi towarzyszył bardzo starannie przygotowany program regionalny — wycieczki krajoznawcze, wystawy okolicznościowe, odsłonięcie tablicy pamiątkowej w 75-lecie utworzenia pierwszych drużyn harcerskich na Śląsku Cieszyńskim oraz występy zespołu regionalnego.

5. KRAJOZNAWSTWO W ŚRODOWISKU WIEJSKIM

Sejmik odbył się w dniach 19–21 lutego 1988 r. w Siedlcach. Jego organizatorami byli Komisja Krajoznawcza i Komisja Turystyki Wiejskiej Zarządu Wojewódzkiego PTTK w Siedlcach. Uczestniczyło w obradach 119 osób z 37 województw, w tym przedstawiciele Zarządu Głównego PTTK, Wojewódzkiego Komitetu ZSL, Rady Głównej LZS, Urzędu Wojewódzkiego, Muzeum Okręgowego, Zarządu Wojewódzkiego ZMW, Rady Wojewódzkiej LZS, Wojewódzkiego Związku Rolników i Kółek Rolniczych w Siedlcach, dziennikarze z redakcji „Plon”, „Gościniec”, „Zarzewie”.

Wygłoszono następujące referaty:

— Tadeusz Sobieszek — „Rola krajoznawstwa w środowisku wiejskim”.

— Irena Wysocka — „Działalność krajoznawcza na wsi”.

— Franciszek Midura — „Izby regionalne i ich rola w zachowaniu kultury narodowej”.

Uczestnicy sejmiku po wysłuchaniu referatu podjęli dyskusję w trzech zespołach na temat: „Formy popularyzacji krajoznawstwa w środowisku wiejskim”, „Metody pracy krajoznawczej w środowisku wiejskim”, „Współpraca aktywu krajoznawczego w środowisku wiejskim z miejscowymi władzami i organizacjami”.

Ilustracją możliwości działalności krajoznawczej na wsi było spotkanie z władzami, Kołem Gospodyń Wiejskich i Kołem PTTK w gminie Przemyki.

6. DZIEJE I ZADANIA PRASY KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZNEJ W POLSCE

Sejmik zorganizowany przez Zarząd Wojewódzki PTTK w Gdańsku odbył się w dniach 5–6 marca 1988 r. w Sopocie. Uczestniczyło 100 osób, w tym wydawcy książek i prasy turystyczno-krajoznawczej, redaktorzy periodyków wydawanych przez jednostki PTTK, kierownicy regionalnych pracowni krajoznawczych PTTK. Sejmik zorganizowano w XXX-lecie kwartalnika „Jantarowe Szlaki”.

Wygłoszono referaty:

— Tadeusz Rycerski — „Aktualny stan i zadania prasy turystyczno-krajoznawczej”.

— Czesław Skonka — „Pomorze Gdańskie w polskiej prasie turystycznej”.

— Andrzej Wielocha — „Aktualne problemy i zadania periodyków PTTK”.

— Jerzy Szukalski — „Narodziny, rozwój i zadania „Jantarowych Szlaków”.

Sejmikowi towarzyszyło ogłoszenie wyników pierwszego konkursu na najciekawszą publikację krajoznawczą roku 1987 a także I Konkursu Wydawniczego PTTK w dziale czasopism, wydawnictw seryjnych oraz nieseryjnych.

7. ZABYTKI TECHNIKI W PROGRAMIE KRAJOZNAWCZYM PTTK

Organizatorami sejmiku, który odbył się w dniach 7–10 kwietnia 1988 r. byli: Komisja Kół i Oddziałów Zakładowych Zarządu Głównego PTTK wraz z Zarządem Wojewódzkim PTTK w Kielcach i Towarzystwem Przyjaciół Górnictwa, Hutnictwa i Przemysłu Staropolskiego w Kielcach. Uczestnikami byli przedstawiciele nauki

zainteresowani tą problematyką, działacze wojewódzkich komisji opieki nad zabytkami i komisji kół i oddziałów zakładowych PTTK — łącznie 46 osób.

Wygłoszono następujące referaty;

— Jerzy Kapuściński — „Słowo powitalne” (O znaczeniu zabytków techniki)
— Andrzej Rembalski — „Działalność PTK i PTTK na Ziemi Kieleckiej na rzecz opieki nad zabytkami techniki”.

— Wacław Różański — „Zabytki techniki na Ziemi Kieleckiej, postulaty w zakresie ochrony i popularyzacji”.

— Kazimierz Bielenin, Szymon Orzechowski — „Starożytne górnictwo i hutnictwo żelaza w Górach Świętokrzyskich — metody badawcze i ich efekty”.

— Radosław Wojewódzki — „Dziedzictwo kulturowe i ekomuzeum doliny rzeki Kamiennej — propozycje programowe”.

— Jerzy Jasiuk — „Drogi rozwoju polskich muzeów techniki”.

Dla uczestników sejmiku przygotowano bogaty program krajoznawczy ukazujący zabytki techniki w regionie. Pokłosiem sejmiku jest broszura zawierająca referaty i omówienie w dyskusji.

8. WSPÓŁPRACA Z TOWARZYSTWAMI REGIONALNYMI

Sejmik odbył się w dniach 16–17 kwietnia 1988 w Płocku. Organizatorami byli: Zarząd Wojewódzki PTTK, Towarzystwo Naukowe Płockie i Płockie Towarzystwo Muzyczne. Uczestniczyło 66 osób z 20 województw — działacze PTTK i przedstawiciele 7 towarzystw regionalnych. Udział w obradach wzięli przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich.

Wygłoszono referaty:

— Anatol J. Omelaniuk — „Wychowanie regionalne w działalności towarzystw społeczno-kulturalnych w Polsce.”

— Ryszard Kukier — „Współpraca PTTK z Towarzystwami Regionalnymi”.

— Stefan Szałkowski — „Regionalizm w PTTK”.

— Jakub Chojnacki, Tadeusz Kowalewski — „Towarzystwo Naukowe Płockie a PTK i PTTK”.

Sejmikowi towarzyszyły okazjonalne wystawy fotograficzne, wystawa medali. Zorganizowano ponadto wyjazdowe spotkania z działaczami towarzystw regionalnych w Kutnie i Łęczycy, a także okolicznościowe występy aktorów Teatru Dramatycznego w Płocku, których sponsorem było Płockie Towarzystwo Muzyczne.

9. EDUKACJA KRAJOZNAWCZA MŁODZIEŻY

Obrady na powyższy temat zorganizował w dniach 22–24 kwietnia 1988 r. w Uniejowie Zarząd Wojewódzki PTTK w Koninie wspólnie z Ministerstwem Edukacji Narodowej. Sejmik poprzedziła narada wizytatorów d/s turystyki i krajoznawstwa. Udział w naradzie oraz sejmiku wzięło około 150 osób — przedstawiciele resortu oświaty, turystyki, władz wojewódzkich, działacze PTTK, przedstawiciele prasy, radia i TV.

Wygłoszono następujące referaty:

- Edward Jabłoński — „Krajoznawstwo w Turystyce Kwalifikowanej młodzieży”.
- Tadeusz Łobożewicz — „Program edukacji krajoznawczej dzieci i młodzieży szkolnej”.
- Jan Grzesiak — „Krajoznawstwo wśród uczniów klas początkowych”.
- Edward Maleta — „Kształcenie, doksztalcanie i doskonalenie kadr dla edukacji krajoznawczo-turystycznej młodzieży szkolnej”.
- Kazimierz Denek — „Problemy edukacji krajoznawczej młodzieży szkolnej”.
- Andrzej Gordon — „Współczesne problemy krajoznawstwa wśród młodzieży”.
- Tadeusz Sobieszek — „Rola instruktora krajoznawstwa w edukacji krajoznawczej młodzieży”.
- Janina Foryńska — „Regionalizm w pracy krajoznawczo-turystycznej szkół na przykładzie województwa konińskiego”.
- Adam Czarnowski — „Znaczenie kolekcjonerstwa w edukacji krajoznawczej młodzieży”.
- Janusz Kunior — „Strategia działania”.

10. INWENTARYZACJA KRAJOZNAWCZA POLSKI

Sejmik zorganizowany przez Oddział Wrocławski PTTK i Zarząd Wojewódzki PTTK we Wrocławiu odbył się w dniach 28–29 maja 1988 r. w Sułowie. Uczestniczyło 90 osób — przedstawiciele województw i oddziałów prowadzących inwentaryzację krajoznawczą oraz podkomisji Inwentaryzacji Krajoznawczej Polski KK ZG PTTK.

Wygłoszono następujące referaty:

- Włodzimierz Łęcki — „Inwentaryzacja krajoznawcza Polski w latach 1980–1987 — bilans dokonań”.
 - Jerzy Załęski — „Inwentaryzacja krajoznawcza we Wrocławiu doświadczenie — wykorzystanie materiałów”.
 - Robert Respondowski — „Wykorzystanie inwentaryzacji krajoznawczej”.
 - Krzysztof R. Mazurski — „Materiały inwentaryzacji krajoznawczej w przygotowaniu przewodnika”.
 - Marek Staffa — „Wykorzystanie materiałów inwentaryzacji krajoznawczej w mapach turystycznych”.
 - Krystyna Horpyńko — „Inwentaryzacja w planach zagospodarowania przestrzennego — regionalnych i miejscowych”.
 - Zbigniew Szkolnicki — „Inne spojrzenie na inwentaryzację krajoznawczą”.
- Sejmikowi towarzyszyła wymiana doświadczeń zdobytych przy inwentaryzacji jednostek administracyjnych w różnych województwach Polski.

11. KRAJOZNAWSTWO W IMPREZACH TURYSTYKI MASOWEJ

Sejmik odbył się w dniach 17–18 września 1988 r. w Krakowie. Jego organizatorami byli: Oddział Krakowski PTTK, Wydział Turystyki i Rekreacji AWF, Zakład Geografii Turyzmu Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydział Kultury Fizycz-

nej, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Krakowa, Towarzystwo „Polonia”, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Udział wzięło 79 osób — działacze PTTK aglomeracji miejskich.

Wygłoszono następujące referaty:

- Jerzy Gajewski — „Krajoznawstwo w turystyce kwalifikowanej”.
- Antoni Jackowski — „Rozwój literatury krajoznawczej w Polsce (wzajemne zależności między literaturą krajoznawczą a turystyką masową)”.
- Mieczysław Kasprzyk — „Akcja zdobywamy Odznakę Przyjaciela Krakowa — uczy obcowania z historią, kulturą i sztuką”.
- Zbigniew Twaróg — „Skutki indywidualne i społeczne krajoznawstwa”.
- Teofila Jarowiecka — „Krajoznawstwo w turystyce masowej”.
- Jacek Stroka — „Rola prasy w upowszechnianiu turystyki i krajoznawstwa oraz kształtowania aktywności turystycznej społeczeństwa”.
- Barbara Twaróg — „Komunikat” — sejmik regionalny pn. „Krajoznawstwo wśród młodzieży szkolnej”.

Uczestnicy sejmiku odwiedzili Muzeum Młodej Polski „Rydłówka”, Jaskinię Wierchowską, zapoznali się z akcją prowadzoną przez Koło Grodzkie PTTK pn. „Zdobycie Odznaki Przyjaciela Krakowa”, uczestniczyli w kiermaszu książki i wieczornicy krajoznawczej.

12. NAUKA A KRAJOZNAWSTWO

Sesja popularnonaukowa zorganizowana w dniach 23–24 września 1988 r. w Zielonej Górze przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną i Zarząd Wojewódzki PTTK w Zielonej Górze. Uczestniczyło 59 osób — przedstawiciele uczelni, wydawnictw PTTK, oddziałów i zarządów wojewódzkich PTTK.

Wygłoszono referaty:

- Lucjan Turowski — „Interdyscyplinarny charakter badań krajoznawczych”.
- Waldemar Kamiński — „Kulturotwórcze i społeczne funkcje krajoznawstwa”.
- Julian Janczak — „Krajoznawstwo a popularyzacja wiedzy”.
- Helena Harajda — „Krajoznawstwo a środowisko”.
- Jacek Kolbuszewski — „Ochrona przyrody, kultura i turystyka jako test kultury”.
- Aleksander Kornak, Aleksandra Kowalczyk — „Szkoła, nauczyciel, uczeń, wychowanie, turystyka i krajoznawstwo”.
- Kazimierz Denek — „Krajoznawstwo szkolne, stan i potrzeby badań”.

Sesja wzbogacona była programem krajoznawczym. Materiały z sesji zostały opublikowane w specjalnym wydawnictwie przez WSP w Zielonej Górze.

13. KULTURA LUDOWA W KRAJOZNAWSTWIE

Sejmik zorganizowany przez Zarząd Wojewódzki PTTK i Muzeum Etnograficzne w Toruniu odbył się w dniach 1–2 października 1988 r. w Toruniu. Uczestniczyło w nim 46 osób — wśród nich organizatorzy i opiekunowie izb regionalnych i muzeów PTTK.

Wygłoszono następujące referaty:

— Henryk Stopikowski — „Kultura ludowa w inwentaryzacji krajoznawczej Polski”.

— Ewa Bajraszewska — „Kultura ludowa w przekazie przewodnickim”.

— Jan Oleksy — „Obrzędy ludowe i możliwości ich popularyzacji w działalności PTTK.

— Andrzej Urbański — „Próba analizy ankiet dotyczących działalności oddziałów na niwie popularyzacji kultury ludowej”.

Uczestnicy sejmiku zapoznali się z obiektami i zabytkami kultury ludowej, uczestniczyli w występie Zespołu Pieśni i Tańca „Toruniacy”.

14. ROLA KOLEKCJONERSTWA KRAJOZNAWCZEGO

Sejmik został zorganizowany w dniach 8–9 października 1988 r. w Lublinie przez Podkomisję Kolekcjonerstwa Krajoznawczego KK ZG PTTK, Zarząd Wojewódzki i Regionalną Pracownię Krajoznawczą PTTK w Lublinie przy współpracy Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK i Wydziału Kultury Fizycznej Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego w Lublinie. Uczestniczyło ponad 60 osób — krajoznawcy i kolekcjonerzy również spoza PTTK, przedstawiciele miejscowej prasy, radia i TV.

Wygłoszono referaty:

— Tadeusz Sobieszek — „Kolekcjonerstwo jako ruch kulturotwórczy”.

— Adam Czarnowski — „Znaczenie kolekcjonerstwa dla krajoznawstwa”.

— Zygmunt Nasalski — „Związki kolekcjonerstwa z nauką”.

— Stefan Anioła, Adam Czarnowski — „Raport o stanie kolekcjonerstwa”.

Sejmikowi towarzyszyła wystawa zbiorów krajoznawczych, na której prezentowało swe kolekcje 10 wystawców.

15. KSIĄŻKA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZA

Sejmik zorganizowany w dniach 21–23 października 1988 r. w Tucznie przez Zarząd Wojewódzki PTTK w Pile i Klub Literatury Krajoznawczo-Turystycznej Stowarzyszenia Autorów Polskich. Uczestniczyło 88 osób — działacze Towarzystwa, przedstawiciele oficyn wydawniczych, władz administracyjnych z Piły i Poznania oraz SAP-u. Wygłoszono referaty:

— Krzysztof Migoń — „Miejsce wydawnictw turystyczno-krajoznawczych w literaturze”.

— Włodzimierz Łęcki — „Książki turystyczno-krajoznawcze w latach 1981–1987”.

— Piotr Maluśkiewicz — „Przewodniki po nizinach”.

— Jerzy Gajewski — „Przewodniki górskie — rodzaje i metamorfozy”.

— Janusz Umiński — „Przewodniki po miastach”.

— Paweł Anders — „Treści krajoznawcze na mapach i planach miast”.

— Krzysztof R. Mazurski — „Wydawnictwa krajoznawcze różnych oficyn”.

Wydawcy zorganizowali wystawę publikacji turystyczno-krajoznawczych, uczestnicy mogli wziąć udział w wycieczce i wieczornicy krajoznawczej. Opublikowano broszurę zawierającą materiały sejmikowe.

16. KRAJOZNAWSTWO ELEMENTEM KULTURY NARODOWEJ

Sejmik zorganizowany w dniach 12–13 listopada 1988 r. w Białymstoku przez Zarząd Wojewódzki PTTK, Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego, Biuro Wystaw Artystycznych w Białymstoku oraz Muzeum w Tykocinie. Wygłoszono następujące referaty:

- Ewa Cywińska — „Wpływ postawy krajoznawczej na rozwój kultury lokalnej”.
- Krzysztof Wolfram — „Walory przyrodnicze północno-wschodniej Polski i ich ochrona”.
- Henryk Czernicki — „Wartości kultury regionu w kryteriach wyboru szlaków turystycznych”.
- Antoni Oleksiński — „Rola i zadania działaczy krajoznawstwa w ochronie zabytków architektury i sztuki”.
- Włodzimierz Jarmolik — „Rola i zadania działaczy krajoznawstwa w ochronie zabytków historii ojczyzny”.
- Ewa Cywińska — „Formy i sposoby promocji zabytków kultury regionu dla potencjalnych turystów polonijnych”.

Z okazji sejmiku zorganizowano wystawę „Białystok na starych pocztówkach”. Uczestnicy zwiedzili Tykocin.

17. MUZEALNICTWO W PTTK

Sejmik odbył się w dniach 26–27 listopada 1988 roku w Puławach. Jego organizatorem był Oddział PTTK i Regionalne Muzeum PTTK w Puławach. Udział wzięło około 50 osób zainteresowanych społeczną opieką nad zabytkami i muzealnictwem regionalnym. Wygłoszono referaty:

- Franciszek Midura — „Wkład Towarzystwa Tatrzańskiego, PTK oraz PTTK do muzealnictwa polskiego”.
- Kazimierz Uszyński — „Aktualna sytuacja społecznych muzeów i perspektywy rozwoju tej działalności”.
- C. Jakimińska, A. Gauda, W. Kurzątkowski, Z. Nasalski — „Problemy muzeów województwa lubelskiego”.
- Paweł Lis — „Badania archeologiczne Muzeum Regionalnego PTTK w Puławach w latach 1985–1987”.
- Anna Apanowicz — „Muzealny szlak Radomskiego Oddziału PTTK”.
- Jan Scibor — „O dziejach Muzeum Ziemi Sandomierskiej PTK w Sandomierzu w dwudziestolecie międzywojennym”.

Z okazji Sejmiku udostępniono po raz pierwszy wnętrza odrestaurowanego wysiłkiem PTTK zabytkowego Szpitala św. Karola, w którym znalazło siedzibę Muzeum regionalne PTTK. Uczestnicy zwiedzili pozostałe obiekty Muzeum PTTK w Puławach — Świątynię Sybilli i Domek Gotycki.

18. STAN POLSKIEJ PRZYRODY W XX LAT PO APELU UTHANTA

Sesja zorganizowana przez Zarząd Wojewódzki PTTK w Łodzi i Komisję Ochrony Przyrody ZG PTTK przy współdziałaniu Zarządu Głównego Ligi Ochrony

Przyrody i Zarządu Głównego Polskiego Klubu Ekologicznego, odbyła się w dniach 10–11 grudnia 1988 r. w Borkach k/Tomaszowa Mazowieckiego. Uczestniczyło około 50 osób. Wygłoszono następujące referaty:

- Janusz Hereźniak — „Ochrona przyrody i środowiska Ziemi Łódzkiej”.
- Roman Olaczek — „Środowisko przyrodnicze Polski w 20 lat po ogłoszeniu raportu U'Thanta”.
- Zenon Bagiński — „Nasza wspólna przyszłość — raport Światowej Komisji d/s Środowiska i Rozwoju”.
- Czesław Okołów — „Raport Sekretarza Generalnego ONZ U'Thanta w budzeniu świadomości ekologicznej świata”.
- Stefan Kozłowski — „Idea ekorozwoju w warunkach Polski”.
- Zygmunt Patalas — „Informacja o stanie lasów w Polsce”.
- Janusz Radziejowski, Kazimierz Kaliszuk — „Dokonania PTTK na polu ochrony przyrody w minionym dwudziestolecu”.
- Krzysztof Wolfram — „Wybrane problemy parków narodowych w Polsce w latach 1969–89”.

Uczestnicy sesji zostali zapoznani z wpływem Kopalni Węgla Brunatnego „Bełchatów” na środowisko. Materiały przygotowane na sesję i wyniki dyskusji opublikowane zostały w dwóch broszurach. Wydawnictwo korzystało z pomocy finansowej Ministerstwa Ochrony Środowiska.

19. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO A MOŻLIWOŚCI UPRAWIANIA TURYSTYKI I KRAJOZNAWSTWA

Sejmik zorganizował Zarząd Wojewódzki PTTK oraz Towarzystwo Przyjaciół Nauki w Legnicy. Odbył się on 5 marca 1989 r. w Legnicy. Udział wzięło około 30 osób, głównie z Dolnego Śląska. Wygłoszono następujące referaty:

- Edward Wiśniewski — „Program a realizacja ochrony przyrody w strukturach PTTK”.
- Krzysztof R. Mazurski — „Stan i perspektywy ochrony środowiska na Dolnym Śląsku”.
- Halina Byrdziak — „Ochrona środowiska przyrodniczego w działalności Kombinatów Górniczo-Hutniczego Miedzi”.
- Jerzy Jankowski — „Medyczne aspekty degradacji środowiska przyrodniczego a krajoznawstwo i turystyka”.
- Mirosław Bielachowicz — „Aspekty krajoznawcze ochrony środowiska w czasopiśmie polskich”.

Dla uczestników sejmiku zorganizowano specjalistyczną wycieczkę w okolicach Legnicy.

20. IV FORUM PUBLICYSTÓW KRAJOZNAWCZYCH

Zorganizowane zostało w Żerkowie w dniach 22–24 września 1989 r. przez Wielkopolski Klub Publicystów Krajoznawczych PTTK w Poznaniu, Komisję Krajoznawczą ZG PTTK oraz Klub Literatury Krajoznawczo-Turystycznej Stowarzyszenia Autorów Polskich. W Forum uczestniczyło 64 osoby — w tym liczne grono wydawców i autorów publikacji o tematyce turystyczno-krajoznawczej.

Wygłoszono następujące referaty:

- Krzysztof Wolfram — „Formy ochrony przyrody w Polsce — stan aktualny i perspektywy rozwoju”.
- Lechosław Herz — „Kilka całkiem prywatnych myśli o roli przyrody w przewodnikach turystycznych”.
- Karol Piasecki — „Tematyka przyrodnicza w przewodnikach turystycznych — próba oceny”.
- Andrzej Dzieczkowski — „Poziom wiedzy przyrodniczej w publikacjach krajoznawczych”.
- Stefania Michocka — „Cele i zadania Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie”.
- Anna Kędziora — „Ochrona przyrody w województwie kaliskim”.

Uczestnicy wzięli udział w specjalistycznej wycieczce o bardzo bogatym programie. Referaty zostały opublikowane w specjalnej broszurze.

21. 60 LAT PO I OGÓLNOPOLSKIM KONGRESIE KRAJOZNAWCZYM W POZNANIU

Sesja zorganizowana przez Zarząd Wojewódzki w Poznaniu, Koło PTTK nr 160 przy Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Wydział d/s Młodzieży i Kultury Fizycznej Urzędu Wojewódzkiego i Kuratorium Oświaty i Wychowania w Poznaniu. Sesja odbyła się w dniach 18–19 listopada 1989 r. w Poznaniu. Uczestniczyło w niej 98 osób. Wygłoszono następujące referaty:

- Kazimierz Denek — „Od tradycji do teraźniejszości ku przyszłości krajoznawstwa w Polsce”.
- Urszula Kaczmarek — „Krajoznawstwo jako ruch naukowy”.
- Piotr Maluśkiewicz — „Krajoznawstwo jako popularyzacja wiedzy o kraju”.
- Maria Zamelska — „Krajoznawstwo w życiu państwowym i społecznym”.
- Mieczysław Durański — „Krajoznawstwo a turystyka”.
- Eugeniusz Kameduła — „Krajoznawstwo w szkole”.
- Włodzimierz Łęcki — „Stan przygotowań do Kongresu Krajoznawstwa Polskiego w Opolu”.

Uczestnicy mogli zapoznać się z okolicznościową wystawą zorganizowaną przez Koło PTTK przy UAM oraz wziąć udział w wycieczkach krajoznawczych. Referaty przygotowane na sesję zostały opublikowane.

Sejmiki, narady, sesje i seminaria organizowane przed IV Kongresem Krajoznawstwa Polskiego przyniosły bardzo bogaty materiał. Ponieważ nie wszyscy organizatorzy byli w stanie opublikować referaty i materiały posejmikowe, informacja bardziej szczegółowa wraz ze streszczeniem referatów i wystąpień oraz podaniem wniosków została opublikowana przez Komisję Krajoznawczą ZG PTTK. Wydawnictwo opracowane przez Krzysztofa R. Mazurskiego i Barbarę Twaróg nosi tytuł „Sejmiki organizowane przed IV Kongresem Krajoznawstwa Polskiego” i wydane zostało w maju 1990 r. przez ZG PTTK. Str. 85. Nakład 700 egz.

UL. FEBRIANSKI
7
DZ. I STARE MIASO